

VIP-advies:

Landelijke terugschaling voor het met de Fibercover®
werkmethode verwijderen van hechtgebonden
asbesthoudende vensterbanken, beplating, beglazingskit,
buizen en kanalen.

Datum:	31/05/2021
Versienummer:	1.0
Voorzitter beoordelingsteam:	Mw. ir. M.A. Zuurbier
Experts beoordelingsteam:	Dhr. dr. ir. W. Fransman Dhr. drs. K.J.M. Verbist Dhr. dr. ir. R. Houba Dhr. ir. D.J.M. Bakker Dhr. T.D. van Hoorn MSHE
Auteur/secretaris:	Mw. dr. C. Bekker

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
ADVIES VIP.....	3
BIJLAGEN	4
BIJLAGE 1: FIBERCOVER® WERKMETHODE	4
BIJLAGE 2: RESULTAAT PUBLIEKE CONSULTATIE.....	9

Inleiding

Op 14 december 2020 heeft HMB Milieutechniek een verzoek ingediend bij het Validatie- en Innovatiepunt asbest (hierna: VIP) voor het landelijk valideren van de FiberCover® werkmethode (Bijlage 1) voor het veilig verwijderen van hechtgebonden asbesthoudende vensterbanken, beplating, beglazingskit, buizen en kanalen in risicoklasse 1. Naar aanleiding van dit verzoek heeft het VIP het door HMB Milieutechniek ingediende dossier beoordeeld.

Advies VIP

Op basis van de reacties op de publieke consultatie (Bijlage 2) en het ingediende dossier (Bijlage 4) adviseert het VIP de FiberCover® werkmethode voor het veilig verwijderen van hechtgebonden asbesthoudende vensterbanken, beplating, beglazingskit, buizen en kanalen, toe te laten tot risicoklasse 1 en op te nemen in SMA-rt. Daarbij moet voldaan zijn aan het in Bijlage 1 beschreven toepassingsdomein, de randvoorwaarden en de opleiding- en trainingseisen.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: FiberCover® werkmethode

Toepassingsdomein

Toepassingen

1. Vensterbank, Imitatiemarmer/siersteen en Raamdorpel

Asbestcement hechtgebonden

≤ 15% Chrysotiel

Bevestigingsmethode: Gelijmd, geschroefd, geklemd, ingemetseld, in specie gezet of gestort.

2. Beplating, Vlakke plaat, Kozijnpaneel, Sandwichpaneel

Asbestcement Hechtgebonden

≤ 15% Chrysotiel

Bevestigingsmethode: Gekit, gelijmd, geschroefd of geklemd.

3. Luchtkanaal, Ontluchtingsbuis, Buizen en kanalen

Asbestcement Hechtgebonden

≤ 15% Chrysotiel

Bevestigingsmethode: Geklemd, ingemetseld, in specie gezet of gestort.

4. Beglazingskit

Hechtgebonden

≤ 5% Chrysotiel

Bevestigingsmethode: Gekit of geklemd.

Staat van het materiaal

De asbesttoepassing mag niet tot licht beschadigd zijn:

- De algehele visueel waar te nemen staat van het product is goed tot zeer goed;
- Geen tot slechts enkele oppervlakkige krassen die de integriteit van het object niet aantasten. Het object zal zeer waarschijnlijk niet breken door deze kras;
- Geen tot slechts enkele breuken of gaatjes van/in het product die de bovendien de integriteit van het product niet aantasten;
- Er is geen sprake van vrij liggende vezels.

De asbesttoepassing mag niet tot licht verweerd zijn:

- Nauwelijks tot licht aangetast oppervlak;
- Egaal/glad oppervlak, met geen tot slechts plaatselijk ruwe plekken en putten;
- Vezels zitten goed ingesloten in de matrix;
- Geen delaminatie, loszittende schilfers/laagjes, zichtbaar aan het oppervlak en aan de randen;
- Nauwelijks vezelrestanten en flinters in de directe omgeving van het product.

Randvoorwaarden

Bereikbaarheid

De asbestbron moet goed en veilig bereikbaar zijn of goed bereikbaar gemaakt kunnen worden zodat het asbest goed in te spuiten is met FiberCover®. Dit wordt in de inventarisatiefase beoordeeld.

Gereedschappen en materialen

Er kunnen diverse niet elektrische handgereedschappen worden ingezet. Dit is afhankelijk van de toepassing. De elektrische schroefmachine mag wel worden toegepast. FiberCover® moet aangebracht worden met Gloria Druksproeier FM10, Gloria Druksproeier FM50 of een compressor die afgesteld moet worden op 3 - 4 druk bar.

Omgevingssituaties

FiberCover® is zowel binnen als buiten toe te passen. De omgevingstemperatuur mag niet lager zijn dan 2 °C en niet hoger dan 50 °C.

Bij een droge luchtvochtigheid en hoge temperaturen kan het zijn dat de asbestbron extra in geschuimd dient te worden omdat deze dan sneller opdroogt. Het is belangrijk dat de asbesttoepassing volledig geraakt is met het schuim. Verder zijn er geen beperkingen gevonden.

FiberCover® is ook toe te passen tijdens regen. Mocht het schuim van de toepassing af regenen is het nodig om het werkgebied af te schermen. Het is belangrijk dat de asbesttoepassing volledig geraakt is met het schuim, hierdoor kan nogmaals in spuiten met FiberCover® voor verwijdering soms nodig zijn.

Opleiding en training

FiberCover® mag alleen ingezet worden door gecertificeerde bedrijven en personen met aanvullend een certificaat Saneren met FiberCover®. Om ervoor te zorgen dat FiberCover® op de juiste wijze wordt gebruikt, dienen de gebruikers de training/opleiding genaamd werken met FiberCover® succesvol hebben gevolgd. Deze is 3 jaar geldig.

Om het product FiberCover® te mogen gaan gebruiken moet deze besteld worden bij Hemubo of een leverancier waar Hemubo mee samenwerkt.

Werkinstructies

Vorbereidende fase documenten, Werkvoorbereider

1. Controleer het asbestinventarisatierapport op volledigheid en geldigheid.
2. Dien een sloopmelding in bij het bevoegd gezag.
3. Stel een werk- en veiligheidsplan op.
4. Meld je aan bij Hemubo, vul de gegevens in en de certificaten saneren met FiberCover® en lever documenten van het project aan.
5. Na de verwerking van de gegevens wordt FiberCover® geleverd en kan er gestart worden met saneren.
6. Informeer het bevoegd gezag, certificerende instelling en de Inspectie SZW minimaal twee werkdagen voorafgaand aan de sanering.
7. Indien de sloopmelding geaccepteerd is, start met de werkzaamheden zoals omschreven in het werkplan.

Vorbereidende fase voorafgaand aan de werkzaamheden, Deskundig Toezichthouder Asbest

8. Verwijder, waar nodig, obstakels die de verwijdering negatief kunnen beïnvloeden en bedek eventueel aanwezig huisraad met plasticfolie.
9. Dek de vloer af met folie en zet alle benodigde gereedschappen en materialen binnen het werkgebied. Vervolgens wordt het werkgebied afgeschermd met lint en borden.
10. Gelet op de geaccepteerde emissie-risico's (lager dan 2.000 vezels/m³ lucht) is het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen in de vorm van halfgelaatsmasker en wegwerp-overall streng aan te bevelen maar niet noodzakelijk. Zet een veiligheidsbril op en trek handschoenen (bouwhandschoen met grip) aan.

Uitvoerende fase, Deskundig Toezichthouder Asbest

11. Toepassingen die ingemetseld/ingeklemd zitten. Het stucwerk aan weerszijde inspuiten met FiberCover®. Vervolgens het stucwerk met hamer en beitel en met beleid loshakken. Vrijgekomen stucwerk verpakken:
 - a. Bij asbestpanelen die groter zijn dan 1 m² is het nodig om tilhulpmiddelen in te zetten. Eerst zuignappen plaatsen, vervolgens inschuimen. Deze grote panelen dienen verwijderd te worden door 2 personen.
 - b. Bij een geschroefde toepassing de schroeven vrij houden van het schuim, eerst de schroefmachine/schroevendraaier erop zetten vervolgens inschuimen waarna de schroeven losgedraaid kunnen worden.
12. Spuit de te saneren asbesttoepassing volledig in met FiberCover®. Hierbij dient het gehele oppervlak geraakt te zijn met FiberCover®. Tijdens de verwijdering moet de toepassing volledig ondergeschuimd blijven. Het kan nodig zijn het inschuimen tijdens de verwijdering te herhalen.
13. Vervolgens kan de asbesttoepassing, zoveel mogelijk in z'n geheel, met behulp van een hamer en beitel of soortgelijk handgereedschap, met beleid worden losgehaald, gedemonteerd of losgewrikt. Waarna de achter-/onderkant ingeschuimd kan worden. Mocht er een breuk ontstaan tijdens de verwijdering de breuk extra inspuiten met FiberCover®.
14. De verwijderde asbesttoepassing zoveel mogelijk in zijn geheel verwijderen, dubbel verpakken, zorgen voor de asbeststicker en afvoeren.

Afrondende fase schoonmaak werkgebied en eindcontrole, Deskundig Toezichthouder Asbest

15. Maak het werkgebied schoon door middel van afnemen met vochtige doeken waarna deze worden verpakten afgevoerd als asbest.
16. Verwijder de inkadering en eventueel afdek materiaal.
17. Laatste visuele controle van de DTA.
18. De DTA geeft het werkgebied visueel vrij en vult een opleveringsverklaring in.
19. Opleveringsformulier wordt op kantoor bij de werkvoorbereider ingeleverd.

Afrondende fase documenten, Werkvoorbereider

20. Documenteer de vrijgave en stortbonnen en zend deze naar de opdrachtgever.

Materiaallijst

Voor gebruik van FiberCover® zijn er verschillende sproeiers waartussen gekozen kan worden. FiberCover® Pre-mix zijn in verschillende hoeveelheden te verkrijgen. De saneerders kunnen kiezen uit twee druksproeiers of de compressor zoals hieronder wordt weergegeven.

		
<p>Gloria Druksproeier FM10</p> <p>Vullen: 0,75 tot max 1 liter Instellen op de maximale druk van 3 bar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stabiel kunststof reservoir - Vlakstraalsproeier met sproeihoek van 90° - Mate van schuimen varieerbaar - Krachtige pomp - Ontluchtungsklep met geïntegreerde veiligheidsklep - Voetring voor een stevige stand - Transparant reservoir 	<p>Gloria Druksproeier FM50</p> <p>Vullen: max 5 liter Instellen op de maximale druk van 3 bar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handzame druksproeier voor het verdelen van FiberCover <p>De FoamMaster FM 50 zet nieuwe maatstaven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ergonomisch, praktisch, krachtig – met uitgebreide basisuitrusting. - Geïntegreerde compressor-aansluiting voor lange werkintervallen zonder handmatig pompen. - Spiraalslang voor een grote reikwijdte en nog meer flexibiliteit. - Drukregelaar met manometer op de snel sluitende klep. 	<p>Compressor</p> <p>Compressor inclusief verstelbare schuiminrichting voor droog en natschuim. Bij gebruik van de compressor worden jerrycans van 5 tot 20 liter het meest toegepast.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De compressor werkt op 230V. - De compressor zuigt zelf - De FiberCover® uit de jerrycan. - De compressor is in druk variabelaf te stellen, waarbij een druk van 3-4 Bar moet worden aangehouden. - De schuim inrichting instellen op droogschuim

Voor de gladde en hechtgebonden toepassingen moet er droog schuim worden toegepast.

Droge schuim (5 ltr. +/- 90m²)

Elke Gloria pomp wordt geleverd met verschillende sproeifilters. Er zijn 3 verschillende sproeifilters. Blauw, rood en zwart. Voor het gebruiken van het droge schuim wordt het zwarte sproeifilter gebruikt.

BIJLAGE 2: Resultaat publieke consultatie

De openbare consultatie heeft gelopen van 18 maart 2021 tot en met 15 april 2021.

Drie respondenten:

1. Dhr. J.W.C. (Jan) van Willigenburg (JVW Consult)
2. Mevr. Simone Ruijs (SGS Search Ingenieursbureau B.V.)
3. Dhr. Arjan Hol (VERAS)

Opmerking/vraag van Dhr. J.W.C. van Willigenburg

1. In het rapport wordt aangegeven dat de blootstelling 'over het algemeen' onder de detectiegrens zit, en waar een waarde gemeten kan worden blijft de blootstelling onder de grenswaarde. Niet uitgesloten wordt derhalve dat er een meetbare emissie kan optreden. Ik veronderstel dat de uitgevoerde proeven/testmetingen zorgvuldig zijn uitgevoerd. Mijn vraag is wat er zou kunnen gebeuren qua emissie als de werkzaamheden 'minder zorgvuldig' worden uitgevoerd. Ik kan me namelijk voorstellen dat bij routinematig werk de aandacht en concentratie verslapt. Is erin voorzien dat in dergelijke gevallen de emissie (kortdurend) boven de grenswaarde kan uitkomen?

VIP-reactie: In hoofdstuk 4.1 (pagina 15) wordt aangegeven: *"Tijdens de meting zijn er worst-case scenario's aangehouden. Om een voorbeeld te geven tijdens het saneren van een vensterbank is deze gebroken, plaatmateriaal gestoten en verschillende asbestbronnen laten vallen"*. De gemeten blootstelling is in de meeste studies onder de detectiegrens. Daar waar wel vezels worden gemeten (in worst-case situatie), is de daggemiddelde blootstelling onder de grenswaarde. Daarmee zijn er geen aanwijzingen dat er bij de beschreven werkmethode blootstelling boven de grenswaarde kan optreden onder worst-case condities.

Verder is het van belang dat werknemers die de methode toepassen dit doen volgens de werkinstructie en daarbij doeltreffende voorlichting en onderricht krijgen. Het is een algemene vereiste (niet alleen geldend voor asbest) vanuit de Arbeidsomstandighedenwet dat iedere werkgever zijn werknemers doeltreffende voorlichting en onderricht biedt over de arborisico's (Arbeidsomstandighedenwet artikel 8 'Voorlichting en onderricht'). Daarnaast wordt in artikel 4.45a en b van het Arbeidsomstandighedenbesluit meer specifiek ingegaan op de gerichte opleiding en wat de werknemers moeten weten (voorlichting). In artikel 8 van de Arbeidsomstandighedenwet staat vermeld dat de werkgever verantwoordelijk is voor het organiseren van toezicht op de naleving van de instructies en voorschriften.

Opmerkingen van Mevr. Simone Ruijs

2. De sanering valt reeds in risicoklasse 1 en het heeft daarom weinig zin om deze onderzoeken mee te nemen in het SCI-547 rapport:

- a. De sanering van *vensterbanken* valt reeds in risicoklasse 1.

Het heeft daarom geen toegevoegde waarde om deze onderzoeken mee te nemen in dit SCI-547 rapport. Deze onderzoeken zouden buiten beschouwing gelaten moeten worden, omdat deze onderzoeken een ongewenste invloed hebben op de terugschaling van saneringstechnieken die nog niet in risicoklasse 1 kunnen worden gesaneerd. Het neemt overigens niet weg dat dit middel geen goed beheersmiddel zou zijn in deze situaties, maar het is niet eenduidig bewezen dat de lage concentraties tijdens de sanering voortkomen uit het gebruik van FiberCover, omdat deze saneringsmethodes reeds in risicoklasse 1 vallen en een lage concentratie tijdens de sanering reeds te verwachten is.

Het gaat om de volgende metingen:

- Validatie Amsterdam, bijlage 1
- Monitoring Amsterdam, bijlage 2
- Validatie Zaandam, bijlage 9
- Monitoring Zaandam, bijlage 10
- Validatie Lelystad, bijlage 31
- Validatie Purmerend, bijlage 32
- Validatie Alkmaar, bijlage 11

- b. De sanering van *geklemd beplating* (validatiemeting Zaandam, bijlage 3), valt reeds in risicoklasse 1. Deze onderzoeken zouden buiten beschouwing gelaten moeten worden, omdat deze onderzoeken een ongewenste invloed hebben op de terugschaling van saneringstechnieken die nog niet in risicoklasse 1 kunnen worden gesaneerd. Het neemt overigens niet weg dat dit middel geen goed beheersmiddel zou zijn in deze situaties, maar het is niet eenduidig bewezen dat de lage concentraties tijdens de sanering voortkomen uit het gebruik van FiberCover, omdat deze saneringsmethodes reeds in risicoklasse 1 vallen en een lage concentratie tijdens de sanering te verwachten is.

- c. De sanering van *beglazingskit* valt reeds in risicoklasse 1. Deze onderzoeken zouden buiten beschouwing gelaten moeten worden omdat deze onderzoeken een ongewenste invloed hebben op de terugschaling van saneringstechnieken die nog niet in risicoklasse 1 kunnen worden gesaneerd. Het neemt overigens niet weg dat dit middel geen goed beheersmiddel zou zijn in deze situaties, maar het is niet eenduidig bewezen dat de lage concentraties tijdens de sanering voortkomen uit het gebruik van FiberCover, omdat deze saneringsmethodes reeds in risicoklasse 1 vallen en een lage concentratie tijdens de sanering te verwachten is.

VIP-reactie: Zolang de aangeleverde blootstellingsmetingen aantonen dat met het gebruik van FiberCover de blootstelling voldoende laag is, ziet het VIP geen bezwaar als (een aantal van) deze toepassingen reeds in risicoklasse 1 vallen. Voor de toepassingen die reeds in risicoklasse 1 vallen betekent dit dat er een keuze voor een werkmethode is. Het VIP verwacht dat het in de toekomst wel vaker voor gaat komen dat er voor bepaalde toepassingen meerdere opties beschikbaar komen voor sanering in risicoklasse 1.

3. De onderzoeken betreffen monitoringsmetingen. Monitoringsmetingen betreffen geen representatieve blootstellingsmetingen conform Sci-548.

a. *Toepassingsdomein 1:* Twee van de onderzoeken waarop dit Sci-547 onderzoek is gebaseerd, zijn monitoringsmetingen. Deze monitoringsmetingen betreffen geen representatieve blootstellingsmetingen conform Sci-548. Dit is onder andere te zien aan de volgende aspecten:

- Het aantal saneerders is niet juist (1 ipv 2);
- Niet vastleggen van omgevingsfactoren;
- Aantal metingen.

Hierdoor zijn deze onderzoeken niet geschikt om conclusies aan te verbinden in een Sci-547 onderzoek. Deze onderzoeken zouden buiten beschouwing gelaten moeten worden. Het gaat om de volgende metingen:

- Monitoring Amsterdam, bijlage 2;
- Monitoring Zaandam, bijlage 10.

b. *Toepassingsdomein 2:* Dertien van de onderzoeken waarop dit Sci-547 onderzoek is gebaseerd, zijn monitoringsmetingen. Deze monitoringsmetingen betreffen geen representatieve blootstellingsmetingen conform Sci-548. Hierdoor zijn deze onderzoeken niet geschikt om conclusies aan te verbinden in een Sci-547 onderzoek. Deze onderzoeken zouden buiten beschouwing gelaten moeten worden.

Het gaat om de volgende metingen:

- Monitoring Zaandam, bijlage 4: 1 saneerder, niet vastleggen omgevingsfactoren;
- Monitoring Zaandam, bijlage 5: 1 saneerder, niet vastleggen omgevingsfactoren;
- Monitoring Den Haag, bijlage 14: 1 saneerder, niet vastleggen omgevingsfactoren;
- Monitoring Den Haag, bijlage 15: 1 saneerder, niet vastleggen omgevingsfactoren;
- Monitoring Den Haag, bijlage 16: 1 saneerder, niet vastleggen omgevingsfactoren;
- Monitoring Den Haag, bijlage 17: 1 saneerder, niet vastleggen omgevingsfactoren;
- 1e monitoring Leiden, bijlage 20: niet vastleggen omgevingsfactoren;
- 2e monitoring Leiden, bijlage 21: niet vastleggen omgevingsfactoren;
- 3e monitoring Leiden, bijlage 22: niet vastleggen omgevingsfactoren;
- 4e monitoring Leiden, bijlage 23: niet vastleggen omgevingsfactoren;
- 5e monitoring Leiden, bijlage 24: niet vastleggen omgevingsfactoren;
- 6e monitoring Leiden, bijlage 25: niet vastleggen omgevingsfactoren;
- 7e monitoring Leiden, bijlage 26: niet vastleggen omgevingsfactoren.

c. *Toepassingsdomein 3:* Twee van de onderzoeken waarop dit Sci-547 onderzoek is gebaseerd, zijn monitoringsmetingen. Deze monitoringsmetingen betreffen geen representatieve blootstellingsmetingen conform Sci-548. Het gaat om de volgende metingen:

- Monitoring Zaandam, bijlage 7: 1 saneerder, niet vastleggen omgevingsfactoren;
- Monitoring Zaandam, bijlage 8: 1 saneerder, niet vastleggen omgevingsfactoren.

d. Het aantal PAS-metingen en stationaire metingen per validatiemetingsonderzoek voldoet niet aan de Sci-548. In een groot deel van de onderzoeken is niet voldaan aan de eis van 3 PAS-Metingen (2 personen, herhaalde meting) en ook niet aan de eis van 2 stationaire metingen. Het gaat om de volgende onderzoeken:

- Monitoring Amsterdam, bijlage 2;

- Monitoring Zaandam, bijlage 10;
- Monitoring Zaandam, bijlage 4;
- Monitoring Zaandam, bijlage 5;
- Monitoring Den Haag, bijlage 14;
- Monitoring Den Haag, bijlage 15;
- Monitoring Den Haag, bijlage 16;
- Monitoring Den Haag, bijlage 17;
- 1e monitoring Leiden, bijlage 20;
- 2e monitoring Leiden, bijlage 21;
- 3e monitoring Leiden, bijlage 22;
- 4e monitoring Leiden, bijlage 23;
- 5e monitoring Leiden, bijlage 24;
- 6e monitoring Leiden, bijlage 25;
- 7e monitoring Leiden, bijlage 26;
- Monitoring Zaandam, bijlage 7;
- Monitoring Zaandam, bijlage 8;
- Validatie Alkmaar, bijlage 12.

VIP-reactie: Bij de beoordeling is uitgegaan van meerdere studies die onderling consistent zijn en laten zien dat de blootstelling laag is. Het VIP heeft alle relevante metingen daarbij in ogenschouw genomen. Het doel van het meten bij twee saneerders is om inzicht te krijgen in de tussen-persoonsvariatie in blootstelling. Dit kan ook in de verschillende studies. De dag-tot-dag variantie in blootstelling is vrijwel altijd groter dan de tussen-persoonsvariatie en de beschikbare studies laten zien dat de blootstelling consistent laag is. Indien de metingen technisch goed uitgevoerd zijn, ziet het VIP geen reden om deze metingen niet mee te nemen in de beoordeling van het verzoek.

4. Conform de Sci-548 dient de meetduur minimaal 1 uur te zijn. De volgende metingen voldoen niet aan de minimaal meetduur:
- Validatie Amsterdam, bijlage 1;
 - Monitoring Amsterdam, bijlage 2;
 - Validatiemeting Zaandam, bijlage 3;
 - Monitoring Zaandam, bijlage 4;
 - Monitoring Zaandam, bijlage 5;
 - Monitoring Den Haag, bijlage 16;
 - Monitoring Den Haag, bijlage 17;
 - Validatie Amsterdam, bijlage 30.

VIP-reactie: De meetduur van de studies in bijlage 4, 5, 16, 17 en 30 was langer dan 1 uur. De meetduur van de studies in bijlage 1 – 3 was korter dan 1 uur. De Sci-548 geeft aan: *“Indien binnen een project de saneringsactiviteiten van de te onderzoeken werkmethode niet zodanig kunnen worden herhaald dat er minimaal 1 uur kan worden gemeten, dient in het meetplan te worden onderbouwd waarom van deze minimale meetduur wordt afgeweken, en dient te worden aangegeven hoe de meet- en analyseonzekerheid zijn geadresseerd om een bruikbaar meetresultaat te verkrijgen (bijvoorbeeld door meer beeldvelden te tellen om een gewenste bepalingsgrens te kunnen realiseren).”*

Op pagina 16 van het dossier geeft de verzoeker aan: *“De luchtbemonstering wordt uitgevoerd gedurende de voorgenomen handelingen, waarbij de handelingen worden herhaald zodat de duur van de luchtmetingen representatief is voor de werkelijke situatie. De metingen zijn niet langer uitgevoerd dan de handelingen met asbest duren ... Wanneer het door praktische omstandigheden niet mogelijk is om het benodigde monstervolume te bereiken, kan de bepalingsondergrens worden verlaagd door een groter filteroppervlak te bekijken ofwel het aantal geanalyseerde beeldvelden te vergroten. Bij dit onderzoek is een dermate hoeveelheid beeldvelden geteld dat met de onderste bepalingsgrens van het 95% betrouwbaarheidsinterval getoetst kan worden aan het blootstellingsniveau behorende bij risicoklasse 1 (referentiewaarde: 2.000 vezels/m³). Alle 8-uur TGG vezelconcentraties dienen lager dan 10% van de referentiewaarde te zijn (< 200 vezels/m³).”*

5. Toepassingsdomein 2: Er is maar één meting met specifiek gekitte asbesthoudende plaat. Dit geeft onvoldoende representatieve steekproef om de sanering van gekitte platen in risicoklasse 1 te valideren.

VIP-reactie: Bij de beoordeling is uitgegaan van meerdere studies die onderling consistent zijn en laten zien dat de blootstelling laag is. Het VIP heeft alle relevante metingen daarbij in ogenschouw genomen.

6. De werkmethode is te summier omschreven, er staat niet beschreven hoe het asbesthoudende materiaal moet worden verwijderd. Er wordt alleen ingegaan op het gebruik van het middel FiberCover.

VIP-reactie: In hoofdstuk 2 en paragraaf 3.3 van het dossier wordt ingegaan op de wijze waarop het asbesthoudende materiaal moet worden verwijderd. Zo staat er in hoofdstuk 2 vermeld: *“Er kunnen diverse niet elektrische handgereedschappen ingezet worden. Dit is afhankelijk van de toepassing. De elektrische schroefmachine mag wel worden toegepast.”* Daarnaast staat in de werkinstructies (paragraaf 3.3) beschreven dat er zuignappen gebruikt moeten worden voor panelen >1 m², gebruik mag worden gemaakt van een schroefmachine/schroevendraaier, en van een hamer/beitel of soortgelijk niet elektrische handgereedschap.

7. De luchtvochtigheid is bij sommige onderzoeken >60%, terwijl de Sci-548 hierin beperkt tot 60%.
 - Validatie Amsterdam, bijlage 30;
 - Validatie Lisse, bijlage 27.

VIP-reactie: De Sci-548 geeft aan: *“Wanneer buitensituaties worden bemeaten moet rekening gehouden worden met de weersomstandigheden. Veel wind en regen zorgen voor lagere vezelconcentraties dan het geval zal zijn bij weinig wind en lage luchtvochtigheid. Buitenmetingen mogen daarom alleen plaatsvinden bij windkracht 3 of minder en bij een luchtvochtigheid van minder dan 60%.”*

De luchtvochtigheid bij de validatiemeting in Amsterdam (bijlage 30) was tussen de 45 – 65%. In Lisse was de luchtvochtigheid tussen de 34 – 64%. Hiermee is de grens van 60% maar net overschreden. Daarbij is de brede range opgegeven waarbij de kans groot is dat de luchtvochtigheid gedurende validatiemetingen vaker onder de 60% was dan daarboven. Er zijn ruim voldoende metingen aangeleverd waarbij de luchtvochtigheid onder de 60% was

waardoor de beoordeling van het VIP niet wordt beïnvloed door deze twee validatiestudies waarbij de luchtvochtigheid iets boven de 60% uitkwam.

8. De statistische evaluaties per toepassingsdomein zijn niet ingevuld (pagina 32).

VIP-reactie: Op één meting na (bijlage 6), was de concentratie asbestvezels onder de bepalingsgrens. Met slechts één getal is het niet mogelijk om statistische analyses (uniformiteit en variantie) uit te voeren, terwijl de metingen onder de detectiegrens wel in de beoordeling moeten kunnen worden meegenomen. Om deze reden ontbreken de analyses op pagina 32.

Opmerkingen van Dhr. Arjan Hol

9. Gepubliceerd is het verzoek in het rapport “Saneren met FiberCover” gedateerd 15-03-2021. In de VIP Asbest conceptbeoordeling d.d. 18-03-2021 worden diverse opmerkingen gemaakt (die wij overigens delen), waarbij wordt opgemerkt dat deze zijn verwerkt door de aanvrager in versie 2 die voor consultatie is gepubliceerd. Dat lijkt echter niet kloppen, omdat het gepubliceerde rapport van een eerdere datum is dan de conceptbeoordeling en er in het gepubliceerde rapport ook niet valt terug te lezen dat er iets met de gemaakte opmerkingen is gedaan. Graag verzoeken wij om inzage in de vervolgversie, om daarop te kunnen reageren.

VIP-reactie: De datum van de conceptbeoordeling is gezet op de dag dat de consultatie online is gegaan. De conceptbeoordeling is echter eerder opgesteld op basis van versie 1 van het rapport. Dit heeft blijkbaar voor verwarring gezorgd, het VIP zal in de toekomst hier rekening mee houden. De procedure is nu als volgt: het VIP-beoordelingsteam stelt een definitieve beoordeling op, op basis van versie 2 van het rapport en de reacties uit de consultatie. Er zal geen nieuwe versie van het rapport verschijnen waarop gereageerd kan worden.

10. De onderliggende blootstellingsonderzoeken ontbreken en daardoor is niet na te gaan in welke (praktijk)omstandigheden de validatieonderzoeken zijn uitgevoerd en of deze reëel zijn en aansluiten bij de dagelijkse werkpraktijk. Ook de meetresultaten zijn niet beschikbaar. Daardoor is een goede inspraakreactie niet mogelijk en is een consultatieronde weinig of niet zinvol.

VIP-reactie: Het VIP heeft er bewust voor gekozen om de bijlagen niet openbaar te maken omdat deze vaak (bedrijfs)vertrouwelijke informatie bevatten. Voor het beoordelen van zaken zoals monsterneming, analyses en berekeningen heeft het VIP de juiste experts in huis. Ten aanzien van informatie die als bedrijfsvertrouwelijk wordt beschouwd, moet de verzoeker in de relevante hoofdstukken in het dossier een algemene beschrijving opnemen. De algemene beschrijving moet wel zodanig zijn dat de lezer van de beoordeling een goed beeld krijgt van de werkwijze. Daarnaast heeft het VIP aan de verzoeker gevraagd een overzichtstabel op te nemen in het dossier waarin de contextuele informatie, meetresultaten en statistische analyses staan beschreven.

11. Onduidelijk is of de validatieonderzoeken zijn uitgevoerd volgens de Sc-547 (of Sc-548). In de VIP Asbest conceptbeoordeling worden de blootstellingsonderzoeken getoetst, maar onduidelijk is of dat tegen de Sc-547, Sc-548 of tegen een andere norm heeft plaatsgevonden. De toetsing is daardoor niet herleidbaar en voor derden niet te beoordelen.

VIP-reactie: In paragraaf 4.1 op pagina 15 van het rapport geeft de verzoeker aan: *“Om na te gaan of FiberCover® toe te passen zijn diverse blootstellingsonderzoeken gedaan. Er zijn validatie onderzoeken uitgevoerd volgens Sci-548 protocol en monitoren.”* Het VIP-beoordelingskader (te vinden op www.vipasbest.nl/documenten) gaat verder in op de wijze waarop het VIP een dossier beoordeelt.

12. Het verzoek heeft betrekking op vier (geheel) verschillende asbestbronnen, met uiteenlopende bevestigingswijzen en met verschillende “staat van het materiaal”. Onduidelijk is hoe hiermee in de validatieonderzoeken rekening is gehouden en of dat voor al deze verschillende combinaties voldoende en valide meetresultaten beschikbaar zijn.

VIP-reactie: De verzoeker heeft vier verschillende toepassingsdomeinen gedefinieerd. De staat van het materiaal is bij alle vier de toepassingsdomeinen hetzelfde, namelijk hechtgebonden en mag niet/licht verweerd en niet/licht beschadigd zijn. De bevestigingswijzen verschillen (gekit, gelijmd, geschroefd, ingeklemd, ingemetseld, in specie gezet of gestort). In de overzichtstabel (pagina 26-32 van het rapport) staat de ‘staat van het materiaal’ en de bevestigingswijze per studie vermeld. Zoals hierboven aangegeven (opmerking 5) heeft het VIP in de definitieve beoordeling de verzoeker verzocht om de bevestigingsmethode op basis van de validatiemetingen per toepassingsdomein te specificeren.

13. Onder het kopje “Staat van het materiaal” staan meerdere omstandigheden. De vraag is of voldoende duidelijk en uitgewerkt is hoe en wanneer dat concreet moet worden getoetst en of dat herleidbaar en reproduceerbaar is.

VIP-reactie: De verzoeker geeft in zijn rapport de randvoorwaarden voor het gebruik van de werkwijze. Eén van de randvoorwaarden is dat de ingediende werkwijze alleen toegepast kan worden op asbesthoudend materiaal dat niet/licht verweerd en niet/licht beschadigd is. In de inventarisatiefase wordt door een gecertificeerd inventarisatiebureau vastgesteld wat de staat van het materiaal is om te bepalen of de voorgestelde werkwijze toegepast kan worden. Het vaststellen van de staat van het materiaal is geen onderdeel van de werkwijze maar onderdeel van de inventarisatiefase.

14. De aanvrager lijkt er vanuit te gaan dat de uitvoering van saneringen met behulp van FiberCover plaatsvindt door gecertificeerde bedrijven/personen. Dat wordt echter niet expliciet gemaakt en is daarmee onduidelijk. Er wordt over een aanvullende training gesproken die 3 jaar geldig is, maar onduidelijk is hoe dat concreet is geregeld en geborgd.

VIP-reactie: In paragraaf 3.4 ‘praktijkbevordering’ van het rapport wordt gemeld: *Om ervoor te zorgen dat FiberCover® op de juiste wijze gebruikt gaat worden dienen de gebruikers goed geïnstrueerd te worden. Dit kan in de vorm van een training/opleiding genaamd werken met FiberCover®. Tijdens de training krijgen de Deskundig Toezichthouder Asbest (DTA) en de Deskundig Asbest Verwijderaar (DAV) informatie over de werking van FiberCover®, op welke ondergronden dit is toe te passen en op welke veilige wijze. Om het product FiberCover® te mogen gaan gebruiken moet deze besteld worden bij Hemubo of een leverancier waar Hemubo mee samenwerkt. Hemubo houdt een administratie bij met de bedrijven die FiberCover® bestellen en controleert of de medewerkers zijn opgeleid. Wel ligt de*

verantwoordelijkheid bij de gebruiker zelf. Als de toepassingen zijn opgenomen in de SMA-rt dan moeten deze bedrijven volgens de SMA-rt werken. Bij controle moeten de werknemers aantonen dat zij een training hebben gevolgd saneren met FiberCover®. Deze is 3 jaar geldig.

VIP-reactie: Hiermee geeft de verzoeker duidelijk aan dat alleen met FiberCover mag worden gewerkt als de training 'werken met FiberCover' is gevolgd. Daarbij staat ook duidelijk vermeld dat FiberCover alleen wordt geleverd aan bedrijven waarvan de werknemers de FiberCover training hebben gevolgd. Hemubo houdt de administratie bij van personen die de training hebben gevolgd en of de geldigheidsduur is verstreken. Het wordt echter niet expliciet gemaakt of alleen gecertificeerde personen/bedrijven met Fibercover mogen werken. Het VIP heeft deze opmerking meegenomen in de definitieve beoordeling en de verzoeker verzocht om in hoofdstuk 3.4 en in de werkinstructies duidelijk te vermelden dat alleen gecertificeerde personen/bedrijven de FiberCover werkmethode mogen toepassen.

15. De werkinstructie is tekstueel niet op alle punten duidelijk en begrijpelijk opgezet. Bovendien is onduidelijk of de werkinstructie in alle onderscheiden toepassingen/asbestbronnen voorziet.

VIP-reactie: De bovenstaande opmerking is erg algemeen. Het is voor het VIP niet duidelijk welke punten van de werkinstructie onduidelijk/onbegrijpelijk zijn.